

DET KONGELIGE
KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENT

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref
2009/00905

Vår ref
2009/02710 KU/KU3 IE

Dato
24.07.2009

Merknader til høringsnotat om innføring av automatisk frikortordning

Vi viser til brev av 6. juli 2009 der vi opplyste at Kultur- og kirkedepartementet ikke hadde merknader.

Etter at vi nå har hatt anledning til å se nærmere på saken, finner vi det likevel nødvendig å kommentere et spørsmål som er berørt enkelte steder i høringsnotatet. Vi beklager at disse merknadene kommer etter at høringsfristen er utløpt.

Utgangspunktet for merknadene er at de registre som foreslås etablert for å administrere den nye frikortordningen m.m., vil komme inn under arkivlovens bestemmelser om offentlige arkiver, jf. lov 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv, jf. også forskrift 11. desember 1998 nr. 1193 om offentlige arkiver.

Dette innebærer at registrene vil være underlagt Riksarkivarens tilsynsmyndighet, og at de aktuelle offentlige organer har opplysningsplikt overfor Riksarkivaren om arkivmessige forhold i tilknytning til registrene.

Men ikke minst innebærer det at opplysninger i registrene ikke kan kasseres uten i medhold av bestemmelser fastsatt med hjemmel i arkivloven selv, eller etter særskilt samtykke fra Riksarkivaren i det enkelte tilfelle.

Unntatt fra denne hovedregelen er sletting av opplysninger etter bestemmelsene i personopplysningsloven, helseregisterloven og etter bestemmelser i medhold av helseregisterloven §§ 7 og 8, jf. arkivlovens § 9 bokstav c. Imidlertid er det samme sted fastsatt at slik sletting først kan skje etter at det er innhentet uttalelse fra Riksarkivaren.

Det vil i praksis si at sletting av opplysninger uten særskilt hjemmel i arkivloven, bare kan skje på grunnlag av konkrete enkeltvedtak som må gjøres etter at Riksarkivaren har hatt anledning til å uttale seg.

Noe annerledes forholder det seg i utgangspunktet med sletting i tilknytning til retting av tidligere uriktige eller ufullstendige opplysninger, jf. arkivloven § 9 bokstav d, men slike situasjoner er så vidt vi kan se, ikke omtalt i høringsnotatet.

Imidlertid nevnes på s. 9 i høringsnotatet som en av flere forutsetninger for saksbehandling av refusjonskrav ved direkteoppgjør at informasjon i det personidentifiserbare registeret blir *slettet* etter hvert som den ikke lenger er nødvendig for å gjennomføre transporten og foreta oppgjør for denne.

På s. 23 i notatet omtales såkalt overskuddsinformasjon, dvs. egenandelsopplysninger om brukere som ikke når egenandelstaket i løpet av kalenderåret. Det heter at slik overskuddsinformasjon "vil *slettes* i henhold til foreldelsesreglene i folketrygdloven". På s. 24 vises det så til at bestemmelsene i helseregisterloven § 27 om at helseopplysninger som ikke lenger er nødvendige for å oppnå formålet med behandlingen, skal slettes så fremt de ikke skal oppbevares i henhold til arkivloven. Videre heter det at den nevnte overskuddsinformasjonen på grunn av folketrygdlovens foreldelsesregler må lagres i minst tre kalenderår, men at de deretter – etter det vi forstår – vil bli *slettet*. Tilsvarende er nevnt at egenandelsdata for personer som får utstedt frikort, vil bli *slettet* etter 10 år, fordi de da ikke lenger skal lagres i henhold til krav i statens økonomireglement.

Slik sletting som her er omtalt, forutsetter imidlertid også at dette er uttrykkelig hjemlet i kassasjonsregler med basis i arkivloven. Hovedregelen er nemlig at opplysningene alltid skal oppbevares (bevares) i henhold til arkivloven med mindre det fins særskilte kassasjonsregler som sier at opplysningene kan eller skal kasseres (*slettes*).

Vi tillater oss å be Helse- og omsorgsdepartementet opplyse hvordan det forholder seg med de nødvendige kassasjonsregler, siden det ikke er opplyst noe om dette i høringsnotatet.

Tilsvarende problemstilling oppstår også med hensyn til opplysninger som er omtalt under overskriften *Oppbevaringstid – registre for enkeltoppgjør* på s. 32. Her heter det at opplysningene i oppmøteregisteret vil bli *slettet* like etter at kravfristen for fremsettelse av refusjon er gått ut, og at opplysninger i innkallingsregisteret *slettes* fortløpende etter at dato for behandling er passert. Vi viser også til det som står på s. 30 om at opplysninger i innkallingsregisteret *slettes* når pasienten har vært til behandling.

Vi legger til grunn at også slik sletting forutsetter hjemmel i godkjente kassasjonsregler etter arkivloven.

På s. 25 omtales forskrift for register til bruk ved direkteoppgjør og enkeltoppgjør, herunder at forskriften kan gi utdypende bestemmelser blant annet om krav til når opplysningene skal *slettes*.

Også her oppstår spørsmålet om nødvendig hjemmel i arkivloven.

Så vidt vi kan se, er det ingen bestemmelser om sletting i de lov- og forskriftsforslag som er inntatt i siste del av høringsnotatet.

På bakgrunn av de spørsmål som reiser seg på de omtalte punkter under redegjørelsen i notatet, er det likevel behov for en nærmere klargjøring fra Helse- og omsorgsdepartementets side når det gjelder forholdet til arkivloven.

Vi har merket oss at Riksarkivaren ikke står på den høringslisten som følger notatet, og er usikker på om Riksarkivaren likevel har vært oppmerksom på høringssaken. Vi har i alle tilfelle tillatt oss å orientere Riksarkivaren gjennom kopi av dette brevet.

Med hilsen

Stein Sægrøv e.f.
avdelingsdirektør

Ingvar Engen
seniorrådgiver

Kopi: Riksarkivaren